НП35-2
Ма
Н К-Тат.-ж
1-15

Bytyn memleketlerniŋ proletarlarь, birleşiŋiz!

QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA

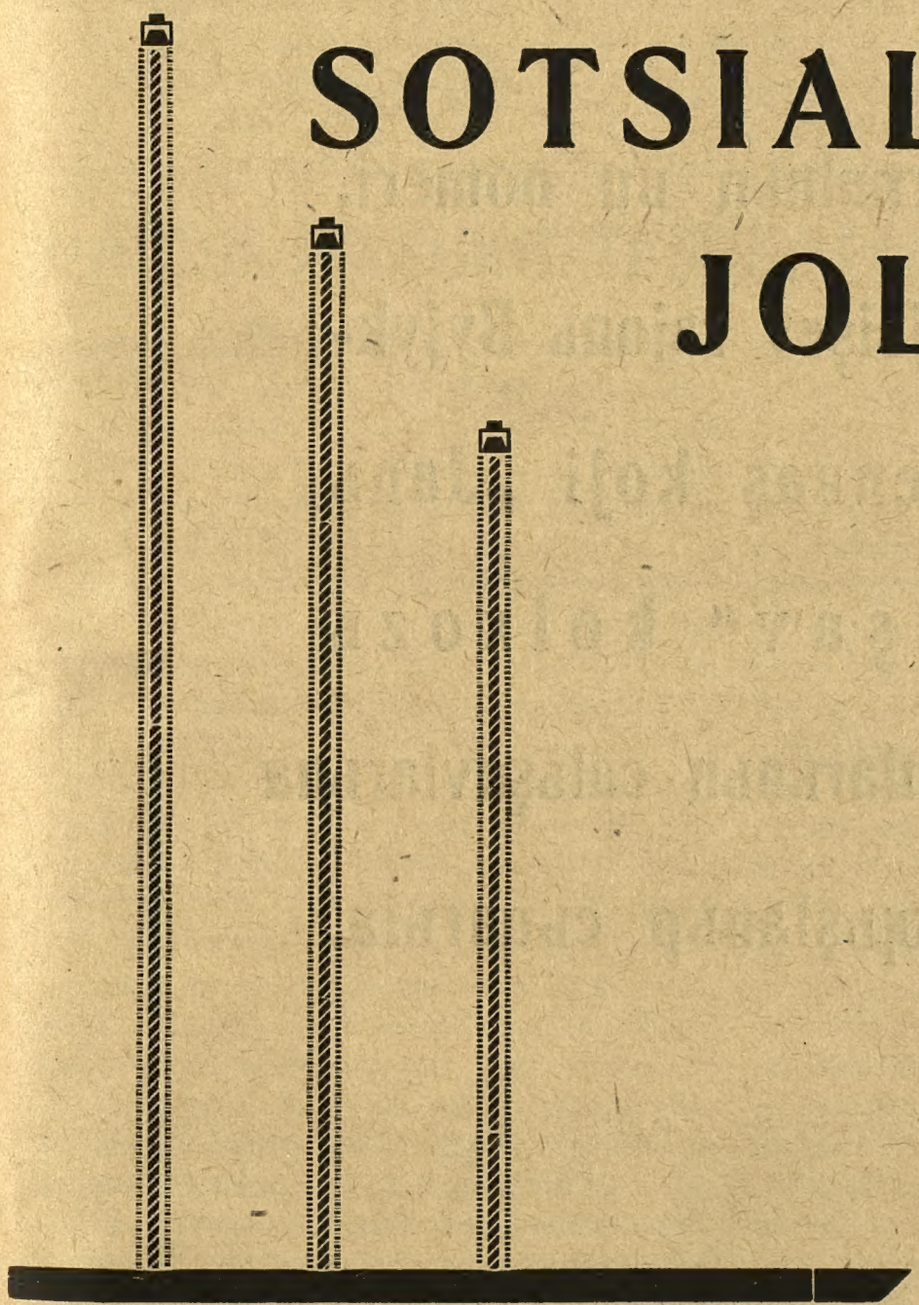

1936
APREL

№ 4

Żurnalnьŋ вu nomeri,
Kujвişev rajonь Byjyk-
өzenвaş koji „Jaŋь
Jaşav“ kolxozь
qadьnlarьnьŋ calьşuvlarьna
вaqьşlanьp сьqarьla.

Bytyn memleketlernің proletarlarь, birleşiңiz!

QADЬNLЬQ sotsializm jolьnda!

CЬQMAQA BAŞLAQANЬ 4 JЬL

VKP(в) QRЬM OBLAST KOMITETINIҢ ORGANЬ. NEŞR ETKEN JAҢЬ-DYNJA REDAKTSIJASЬ

№ 4
Aprel 1936 s.

AJDA BIR KERE CЬQQAN IŞCI KOLXOZNIK QADЬNLARNЬҢ SIJASIJ, ICTIMAIJ VE MEDENIJ ŻURNALЬ.

QADЬN EMEGINI TEŞKIL'ATLANDЬRUV

Qrьm partija teşkil'atь ve Qrьm hukumeti, Qrьmda tytynçiliknің artta qalqan вir ucastka olqanьnь qajd eterek, ogimizge вu artta qaluvnь вol'şevikce jeңmek vazifesini qojdь. 1936 jьlь tytynçilikte artta qaluvnь jeңyvde hal' etiçi jьl olmaqa вorçludьr.

Qrьm sotsialist sovet respuвlikasьnьң tytynçilikni ileriletyvde qazancь вyjyktir. Kojde kolxoz qurumьnьң tamamьnen jeңmesi, tytyn mejdanlьqьnь da pek calt templernen өstirdi. Mesel'a: kollektivleştiryvden evel, jani 1929 jьlь Qrьmda hepisi 3897 gektar tytyn sacьlqan olsa, 1936 jьlь 6910 gektar sacьla. Bunьң 98,2 protsentini kolxozlar sacalar. Bu, Qrьm hukumetiniң, onьң kolxoznik ve kolxoznitsalarnьң pek вyjyk qazanclarьdьr.

L'akin, вiz вu tytyn mejdanlьqьndan, alьnmasь mumkyn olqan juksek вereketni alamadьq. Tytyn ucastkamьznьң artta qaluvь da işte вundadьr. Bu qajet вyjyk eksiklik. Biz, вu soң 3—4 jьl icinde Qrьmda umumen tytynniң gektarьndan 4,85 tsentner вereket alьp keldik. Halвuki вir taqьm kolxozlarьmьz gektardan: amerikandan—15 tsentner, dyвekten—10 tsentner вereket almaq mumkyn olqanьnь kosterdiler. Demekki, tytynden juksek вereket almaq mumkyn. Bunь teçriвe kosterdi. 35-nçi jьlь tytynden juksek вereket alqan kolxozlarda emek kunine 7—8 ruвle tyşti.

Partijamьz ve hukumetimiz, tytynge jaңь juksek fijatlar qojmaqnen, juksek вereket aluv icyn stimul doqurmaqtadьr. Өzleriniң kontraktatsija dogovorlarьnь artqacьnen toldurqan kolxozlar, devletke artqac teslim etken tytynlerine qarşьlьq juksek fijatta вaxşьş alalar. Bu ise tytynçi kolxozlarda kolxozniklerniң emek kunleriniң qijmetini muhim dereçede jukselte.

Tytynden az вereket aluvnьң eң вaş seвeвi agrotexnikanьң zajьf өmyrge kecirilmesidir. Jani вir taqьm kolxozlar zjaвnь vaqtьnda syrmediler. Bazь kolxozlarda zjaв syryvniң kejfijeti osal edi, saj syrdiler. Tytyn oturtmaqa вaşlamazdan evel topraqnь jaxşь işlemediler. Fide xozajstvosьnь jetiştiryvde de agrotexnika qaidelerine keregi kiвi diqqat etilmedi. Tytynni sacqan soң capalav işine kerek diqqat вerilmedi. Capalavnь coq keciktirip japtьlar. Bazь kolxozlarda ekinçi ve ycynçi capanь asьl japmadьlar. Capalavnь kejfijetli, 8—10 santimetr terenliginde degil de, topraqnь ystinden tьrnap kectiler.

Tytynden az вereket almamьznьң seвeplerinden digerleri: tytyn mejdanlьqlarьnь kuвrelev işine ehmijet вermejyvdir. Bazь kolxoz jolвaşcьlarь „topraq iprandь" kiвi kulak teorijasьna qapьlьp, kuвrelevge de qijmet kesmediler. Halвuki, topraqnь kuвrelegen, tytynçilikte agrotexnikanьң вytyn qaidelerini вol'şevikce өmyrge kecirgen kolxozlar, tytynden juksek вereket aldьlar. Olar „topraq iprandь" kiвi

Aqmesçid tikış fabrikasьnьn staxanovçьsь, Qrьm Merkezij İçra Komitetinin azasь Abibullajeva Sabrije arqadaş. Foto: M. Kats.

kulak laqьrdьlarьna vaqtьnda bol'şevik otporь berdiler.

Tytynden az bereket aluvьmьznьn başlьça sebeplerinden birisi daha: bir taqьm kolxozlarda tytynçi brigadalarda emekni teşkil'atlandьruv işinin osal qojulqanь edi, Mesel'a: 1935 jьlь tytyn brigadalarьndan adamlarnь başqa işlerge avuştьruv faktlarь coq edi. Hem bu almaştьruvlar tytyn işinin en qьzqьn vaqьtlarьnda da japьla edi. Mesel'a: Kujbişev rajonьnda tytyn brigadalarьna pekitilgen kolxoznikler başqa sahalarqa avuştьrьlьp 12000 emek kuni işlediler. Bir taqьm kolxozlarda işke cьquv jaxşь teşkil'atlandьrьlmadь. Obezlickanen qattь kureş alьnьp barьlmadь.

Tytyn brigadalarь ekserijetnen qadьn quvetinen komplektleştirildiler. Onьn icyn qadьn emegini doqru teşkil'atlandьruv, tytynçi kolxozlarda işni hal' eteler. Halbuki bir taqьm kolxoz jolbaşcьlarь qadьn emegini teşkil'atlandьruvnьn ehmijetini anlamadьlar. Bu hal en zijade **Kujbişev** ve **Aluşta** rajonlarьnda koryldi. Qadьn emegi jaxşь teşkil'atlandьrьlqan kolxozlarda ise, qadьnlar coq muhim işler japtьlar. Bizde qadьnlardan, tytynden juksek bereket aluv iş nymuneleri kostergen staxanovçьlar bar.

Mesel'a: Sudaq rajonьnda „Voroşilov" kolxozьnьn kolxoznitsasь **Zelixa Ojafarova**; Aluşta rajonь „Celyskinets" kolxozьnda **Zelixa Karajeva**, **Fatma Açь Murat**, Jalta rajonь „Qьzьl tan" kolxozьnda **Afize Odamanova, Mumine Şan**; Balьqlava rajonь „Telman" kolxozьndan—**Sьdьqa Smail**, „Kirov" kolxozьndan—**Medine Vani**; Baqcasaraj rajonь „Spartak" kolxozьnda **Maqube Selim**; Kujbişev rajonь „Duqru jol" kolxozьndan—**Xatiçe Ibrahim**, „Kalinin" kolxozьndan—**Zelixa Muradasьl**, „Jaş Quvvt" kolxozьndan—**Suade Ramazan**, Qarasubazar rajonь „Semjonov № 2" kolxozьndan **Qurtzade Baxşьş**, „Voroşilov № 2" kolxozьnda—**Sebija Abkel'am**, Aqmesçid rajonь „Probuzdenije" kolxozьndan—**Bodjakova**, Aqmesçid tytyn sovxozьndan—**Dubovitskaja**, Icki rajonь „Kommunizm" kolxozьndan—**Afize Abkerim**, Çankoj rajonь „Karl Libknext" kolxozьndan—**Lidja Fedi**, Qalaj rajonь „1040" kolxozьndan—**Zurovskaja**, Sejtler rajonь „Tarxan" kolxozьndan—**Zelixa Mambet**, „Vosxod" kolxozьndan—**Berdina** arqadaşlar tytynden juksek bereket aluv oqrьnda kureşte staxanovçьlardьrlar.

Tytynçi kolxozlarda qadьn emegini doqru teşkil'atlandьruv işine ajrьça diqqat etmeli ve ehmijet bermelimiz. Qadьnlarnь tytynçi kolxozlarda jolbaşcь işlerge (kolxoz reisi, brigadir, zvenovod) cekmelimiz. Qadьnlarnьn jyz protsent işke cьqmalarьnь elde etmelimiz. Bunь elde etmek icyn bala baqcalarь, jasliler aqьnь kenişletmek, olarnьn jaxşь calьşmalarьnь elde etmek, çemaat aşьnь jaxşь teşkil'atlandьrmaq kerektir. Qadьn emegini jaxşь teşkil'atlandьruvqa xьzmet etken bytyn işlerni bol'şevikce teşkil'atlandьrmalьmьz.

Stalin arqadaşnьn ajtqanь kibi, kolxozda qadьn byjyk quvettir. Nazik kul'tura kolxozlarьnda ise qadьn haqiqaten hal' etiçi quvettir. Umumijetnen qadьn emegini, her ucastkada teşkilatl'andьruvqa her vaqьt ajrьça diqqat etmelimiz.

Jalta rajonь teşkil'atlarь tytyn oturtuv kom-

panijasь altьnda вytyn rajon qadьnlar soveşcanijesini caqьrdь. Bu soveşcanijenin qararlarьnь өmyrge keciryv, qadьn emegini doqru teşkil'atlandьruv işinde вyjyk rol' ojnajçaqtьr. Bөjle tedвirlerni diger rajonlar da kecirmelidir.

Koj xozajstvosь artelinin **Stalin** ustavьnь өmyrge doqru keciryv, qadьn emegini doqru teşkil'atlandьruvqa da xьzmet ete. Onьn icyn ustavda qadьnlarqa ait maddelerni qьjьştьrmajьp өmyrge keciryv oqrьnda вol'şevikce kureşmelimiz.

1936 jьlь tytynçilikte вereket aluvnь jukseltyvde de hal' etiçi staxavov jьlь olmalьdьr. Bu jьl, kecken jьlqa kore, tytynçilikte agrotexnika qaidelerine diqqat etilip işler vaqtьnda japьldь. Bu jьl tytynni zjaв jerlerde sacaçaqmьz. Suvarma mejdanlьq artь. Tytyn oturtuvnь ve işlevni mexanizleştiryvde de вir taqьm tedвirler koryle. Kuвrelev işinde de, kecken jьlqa kore, ilerilev вar. Bytyn вu tedвirler 1936-nçь jьlь juksek вereket aluvqa xьzmet eteçekler. Vazife—tytyn oturtuv işini en qьsqa vaqьtta ve juksek kejfijette alьp вaruvnь temin etmekten ibarettir. Vazife—tytynni oturtqan son japьlaçaq вytyn işlerni vaqtьnda ve agrotexnika qaideleri esasьnda juksek kejfijetnen alьp вarmaqtan ibrettir.

Kecken jьl, tytynçilikten juksek вereket aluv iş nymuneleri kostergen kolxozlarnьn, kolxoznik ve kolxoznitsa—staxanovçьlarnьn iş teçriвelerini вytyn Qrьm kolxoznikleri ve kolxoznitsalarьnьn malь japaraq, **amerikandan 15 tsentner, dувektee 10 tsentner вereket aluvnь temin etmek icyn kureşni вol'şevikce teşkil'atlandьrmalьmьz.**

Staxanov hareketini вol'şevikce teşkil'atlandьrmaqle, вiz вu vazifenin өmyrge kecirilyvini elde etermiz.

BEKIR VAAP

QUVAN ANAJ

Eвet anaj, men daha jaş olqanda,
Beşgimin вaşьnda ajlanqansьz,
Aqlaj-aqlaj kozlerim çumulqanda,
Siz de dalьp juquqa вajьlqansьz.

Вaвam өlym alьnda ac jatqanda,
Aqalarь enseden вaqьp ketti.
Anasьqьm o kuni koz jaşьnьz,
Tamcь-tamcь tьqьrdь aqьp ketti.

Eвet anaj qar demej, ajaz demej,
Topalovqa [1] calьştь zorlandьnьz
Qьş kuninde jamavlь, вejaz demej
Ne tapsa da kijdiniz, xorlandьnьz.

Eвet anaj o kunler sizin icyn,
Өmyr degil, qararqan komyr edi.
Jaş вaşьnьz, gul' dajьn cьrajьnьz
Balavuzlь cьraqdaj sөne edi.

Bugun anaj pekte şen kolxoz өmri
Jyzin sipap, tazerte, qьzьllata.
20-nçi asьrnьn toklь teli,
Patefonlь evinni jarьqlata.

Bugun anaj sotsjarьş taxtasьnda,
Qьzьl suvnen jazьlqan adьn tura.
Siznen вirde millionnьn kucly işi,
Ceceklengen sьnьfsьz devlet qura.

Calьş anaj, jьrla anaj, oqu anaj,
„Jaş Quvet" [2] nin вaxtlь oçaqьnda.
Top-top вuket melevşe qoqla anaj.
Demir asьr şenli kun qucaqьnda.

[1]—Pomeşcik.

[2] „Jaş Quvet"—kolxoz adь.

Вyjyk өzenвaş qadьnlarь

Dort tarafьnda daqlar, ormanlarnen sarьlьp alьnqan Вyjyкөzenвaş kojini ilki tanda вirinçi olaraq cam aqaclarьnьn dallarьna qonup tan tyrkysini jьrlaqan quşcьqlar sel'amlajlar. Olarnьn otkyr sesleri dalqalanьp dereler вojь aqьp kete. Mьna вu vaqьtta kolxoz koji de çanlanьp kete. Baqca вrigadalarьnda calьşqan kolxoz qadьnlarь ve kolxoznikler вu vaqьtta turьp вaqcalarqa dolgonoslarnь qaqmaqa keteler. At вaqqanlar atlarnь saвa işke jaxşь hazьrlamaq icyn saвalьq jem вermege вaşlajlar. Bir az vaqьt kecken son tytyn вrigadalarьnьn azalarь juqudan turup işke hazьrlana ve вir-вiri artьndan parnik xozajstvolarьna, tytyn aranlarьna doqru aqьşalar.

Baxtlь kolxoz өmri erlernen qadьnlar arasьnda olqan farqnь joq etti, qadьnlar kolxozda erlernen вir sьrada calьşa ve sьnьfsьz sotsializm çemijeti quruv oqrьnda ogdeki kureşciler sьrasьna өsip cьqalar. Memleketimiznin вytyn koşelerine çajraqan staxanov hareketine qoşuluvnьn, staxanov iş usullarьnь qullanuvnьn вirinçi initsiatorlarь qadьnlar oldьlar. 17 jaşьndaki **Gul'zade Mamut** norma muçiвi kunde 12 sьrьq jerine 55—60 sьrьq tytyn demetlep вytyn rajonqa nam вerdi. Komsomolka **Esma Kermencikli** kolxoz kontsel'arijasьnda ucotcik olьp calьşuvnь red etip, doqrudan doqru kolxoz proizvodstvosьna calьşmaqa ketti ve iş vaqtьndan вilip fajdalanuv, staxanov iş usullarьnь qullanuv netiçesinde kunde 50—55 sьrьq tytyn demetlep Gul'zadenin peşinden jetişti. **Fatma Çeppar, Fatime Qujumçь, Şemsije Sel'amij, Syndys Asanova** kiвi staxanovçь qьzlar ve qadьnlar kundelik iş normalarьnь 2—3 qat artqac toldurьp вir kunde 3,5—4 emek kuni qazanlar. Olar artьq eski iş normalarьnь yzip jьqtь, juksek emek mahsuldarlьqь nymuneleri kosterdiler.

Kolxoz proizvodstvosьnda iş prosseslerini ta-

Resimde: (soldan saqqa) B. Ozenвaş koji „Janь Jaşav“ kolxozьnьn 2-nçi tytyn вrigadasьnьn staxanovçьsь Zьlxa Veis, 1-nçi tytyn вrigodasьrьn staxanovçьsь Merjem Kuznets, ve 5-nci tytyn вrigadasьnьn staxanovçьsь Fatma Çeppar arqadaşlar
Foto: M. Kats.

mamьnen menimsev, işniŋ texnikasьnь ogrenyv esasьna qadьn ve qьzlar janь-janь jenişlerge irişeler. Mьna kolxozda belli staxanovçьlarndan, baqca brigadasьnьŋ azasь **Xatiçe Jusuf** arqadaşnьŋ iş teçribesi pek meraqlьdьr. O terek typlerini qazqan vaqьtta norma muçibi kunde 22 terek jerine 45—50 tereknin tybini qazdь. Erkekler bile onьŋ peşinden zar-zornen jetiştiler. Açева **Xatiçe** apte bunь nasьl elde etti. Bu xususta onьŋ özi şöjle hikaje ete:

— Nasьl bir iş japsan jap, eŋ evel onьŋ texnikasьnen tanьş olmalьsьn, bizim kojde bazь adamlar texnikanь ogrenmek degende jalьnьz maşinalarnь ogrenmek dep anlajlar. L'akin bizim şaraitьmьzda şimdilik qazma hal'etiçi rol'ni ojnaj. Men jer qazmaqa cьqqanda qazmamnь jaxşь qajradьm, birini de zapas aldьm, her kun işten soŋ ekinçi kuni daha jaxşь calьşmaq icyn qazmalarnь qajrap, kestirip qojdьm, bu ise işni jengil eda etmege şarait doqurdь. Bazь adamlar bu adij şejni anlamajlar. Işke başlaqan soŋ toqtap qazmalarnь qajramaqa vaqьt sarf eteler, bu hal normanь toldurmamaqa alьp bara.

Anlaşьlqanьna kore **Xatiçe** apte iş vaqtьnda toqtap turmaj, her ihtimalqa qarşь o zapas qazma alьp cьqa. Kolxoz qadьn qьzlarnьŋ inadlь calьşqanlarь sajesinde „Janь Jaşav" kolxozь öse ve qavijleşe. Eger 1933-nçi jьlь kolxozniklerniŋ her emek kunine I ruble 13 kapik tyşken olsa 1935 nçi jьlь olar emek kunlerini **2** ruble 5 kapikke cьqardьlar. Kolxoz teşkil'atij ve xozajstvo çehetinden hep qavijleşe ve bu qavjileşyv sajesinde kojniŋ jyzi tyrlene, medenijleşe, ceceklene.

1935 nçi jьlь kolxoz kojde janь medenijet evi japtьrdь, şimdi kolxoz qadьnlarь, kolxozniklер boş vaqьtlarьnь medenijet evinde medenij işlernen kecireler. Medenljet evi janьnda osoaviaxim, dram togerekleri calьşa, sijasij oquv alьnьp barьla, kolxoz massasь mьnda öz bilgisini arttьra, medenij surette rahatlanalar.

Kojde jaxşь xastaxane bar. Xastaxanede aqьr xastalarqa jatmaq icyn jataq odasь teşkil etildi. Aqьrsьz doquruv teçribeleri japьlmaqa başlajçaq. Baxtlь analьq artьq eski ebanajlarnьŋ qanlь pançalarь altьnda azaplanuvdan, ölymden ve ebedij saqatlanьp qaluvdan qurtuldьlar, şimdi doquraçaq qadьnlar, xasta qadьnlar xasta xaneden başqa jerge barmajlar.

Kojde tam olmaqan orta mektep bar. Zamanьmьznьŋ baxtlь jaşlьqь oquv oçaqьnь öz kojjinde tapa. Uzaqlarqa capqalamaq, oqumaq, bilgi qazanmaq icyn jer qьdьrьp zahmetlenmege açet joq. Evden cьqьp 5 adьm atlaqanьŋ kibi mektep qapusь acьq. Işte bu mektepte kojnin ilk mektepke barqan balalarьndan başlap, 17 jaşlьqösmyrlerge barqanqa qadar koj jaşlьqь oquj, bilgi qazana, keleçek zamannьŋ medenij, bilgili adamlarь olaraq öseler. Olar ceceklenip öser, kolxoz kojini daha byjyk jeniş-lerge, tam hallь-taqatlь, medenij ve zengin jaşavqa alьp barьrlar.

Emirova

„Janь Jaşav" kolxozь 1-nçi tytyn brigadasьnьŋ staxanovçьlarь Abibullajeva Esma ve Gul'zade Sejdamet arqadaşlar Foto: M. Kats.

QЬZLAR BRIGADASЬNDA

Kuneş juksek daqlarnьn artьndan koterilip cьqtь da geçe salqьnlьqьnda suvuqan topraqlarnь qьzdьrmaqa başladь. Bu vaqьtta brigada azalarь iş başьnda ediler. Kuneş koterilip qьzdьrmaqa başlaqanь kibi jaş brigadir **Zejnep Velijeva** tytyn fidesi sacьlqan parniklerniq ystine ertylgen qasьrlarnь acmaqnь teklif etti. Işte işniq qьzqьnlь protsesi bundan başladь. Öz işleriniq masteri olьp esken kolxoz qьzlarь qasьrlarnьq bir başьnь tomalaqlaj ve qollarьnen tьqьrtьp o bir uçuna qadar juvarlata ve soq quçaqlarьnen sarьp ala da bir kenarqa ketirip nizamnen jerleştireler.

420 ramkadan ibaret olqan parniklerniq ystindeki ertyli qasьrlarnь 5 daqqaqa qaldьrmaj koterip aldьlar. Artьq ekinçi protses başladь, parniklerniq ystindeki ramkalarnь acmaqa başladьlar, brigada icinde eq jaxşь calьşqan, öz iş normalarьnь her vaqьt artqacьnen toldurqan jaş staxanovkalar **Azize Qurt Molla, Esma Abibulla, Syndys Asan** ve digerleri bugunde udarnьj calьşuvnьq birinçi initsiatorlarь oldьlar. Ramkalarnьq eki tarafьndan eki qьz tutup kotere ve parnik oçaqlarьnьq bir başьna ketirip bir-biri ystine jerleştireler.

Parniklerde esip jetişmekte olqan saqlam tytyn fideleri sabanьq temiz havasьndan bol nefes aldьlar. Kuneşniq mul'ajim surette qьzdьruvь sajesinde kuneşke qarşь başlarьnь tiklep ьsьnmaqa başladьlar.

Brigadir **Zejnep** bytyn parniklerni bir kozden kecirdi ve fidelerniq jaxşь vazijette olqanlarьnь korip komsomolka **Syndyske**:

— Soq nasьl tyşynesiq Sundys, bu jьl her gektardan 15 tsentnerni almaqa ьşanasьnьmь?— dedi.

Syndys, Zejnepke baqьp turdь ve bir daqqadan soq çьlmajьp kul'di de:

— Öz quvetimizge ьşanmasaq Onbeşciler poxodьna qoşulmaz edik. Joqsam sen alalmamьz dep xavf etesiqmi—dedi.

— Joq Syndys, men hicte xavf etmejim

Resimde: „Janь Jaşav" kolxozьnьq (Byjykozenbaş koji) 3-nçi tytyn brigadasьnьq staxanovkalarь Şemsije Sel'ami ve Gul'zade arqadaşlar tytyn fidesi jetiştireler. Foto: M. Kats.

men 15-ni alaçaqmьz dep quvanam. Fidelerimiz guzel өse, jerlerimizni işlep hazьrladьq, kuвreledik. Sen вu jьlki kiвi jaxşь ve tez japьlqan işni вizde hic korgen edinmi? Baq mart 2-ge qadar вrigadamьzda olqan 21 gektar jerni tamamьnen kuвreledik ve mart 21-ge qadar da tьrnap işlep hazьrladьq.

— Bu doqru Zejnep, вiz kecken jьllarqa kore вu jьl coq jaxşь calьştьq ve ystimizge alqan oвjazatel'stvomьznь toldurmaqa вelli şaraitlar вar. L'akin men вir şej ajtmaq istejim. Biz her halda вazь kolxozlardan artta qalamьz. Mьna вugun rajon partija komitetinin instruktorь **Aвlajev** arqadaş keldi. O, Oqavr kojinin kolxozьnda fidelèrnin pek jaxşь өskenini ve artьq 4—5 japraq olqanьnь ajta. Bizim fideler de jaxşь, l'akin her halda olarqa jetişalmajmьz.

— Aвlajev вunь mana da ajttь. Men de ona вilesinmi ne dedim?

— Ne dedin?

— Oqavrlilernin fideleri вelki вizden jaxşьdьr, l'akin вiz olarnьn peşinden jetişir ve вu jьl өz вrigadamьzda her gektardan mьtlaqa 15 tsentner вereket almaqnь elde etermiz dedim.

Bu arada sөzge staxanovçь qьzlar **Esma** ve **Azize** qoşuldьlar. Olar вir aqьzdan:

— Sevgilli вrigadirşa. Biz seni jalançь etmemiz mutlaqa 15 tsentner tytyn alaçaqmьz— dediler.

Syndys olarnьn sөzini вөlip:

— Zejnep вizlerge ьşanmasa өz başьna sөz de вermez edi. Bilesinizmi qьzlar, вiz өz kolxozьmьzda sotsjarьşnь daha zijada kenişletmek kerekmiz. Bizim вirinçi вrigadamьz ogde kete. Biz өz iş teçriвelerimizni qalqan вrigadalarqa da вermek ve olarnьn da вiz kiвi jaxşь calьşmalarьnь elde etmek kerekmiz. Onвeşciler poxodьna jalьqьz вizim вrigada degil de вytyn kolxoz qoşuldь.

Olar fidelerni suvarmaqa вaşladьlar.

Tytyn spetsialistlerinin jardьmçьsь olqan staxanovka Esma uzun şlangьnь quluna alьp fidelerge suv sepmege вaşladь. Şlangnьn uçundaki fiskiden sepilip cьqqan salqьn suv denecikleri fidelernin ystine qujulqanda jeşil fideler salqьn suvdan cirkingen kiвi qaltьraşa ve sonьndan вundan lezzet alьp kuneşke qьzdьrьna, tazere çul'alene ve tamьrlarьnь daha zijade qavijleştireler.

Qьzlarnьn вir taqьmlarь fidelerni suvara, вir taqьmlarь parniklerge sepmek icyn kuвre qьzdьrьp hazьrlaj, вir taqьmlarь da fideler arasьndaki kijik otlarnь otajlar. Şen kolxoz qьzlarьnьn jьrlarь havaqa koterile, dalqalanьp etrafqa çajraj, ve вaqcalardaki tereklerge qonьp jьrlaqan tyrly quşlarnьn seslerinen вirleşip uzaqlarqa aqьp keteler. Qьzlar өz işlerinin ilerideki qazanclarьna ьşanalar, olar kolxoz kojini zenginlikke, halь-taqatlь medenij өmyrge doqru alьp вaralar. Ta qьş вojьnda kecken jьlnьn вereketi olqan tytynlerni demetlevde staxanovça calьşьp kunde 45—50 ve hatta 55 sьrьq tytyn demetlep emek qahramanlьqь kostergen Esmalar, Gul'zadeler, Zejnepler вugun de juksek вereket oqrьnda kureşcilernin og sьralarьnda tura, keniş kolxoz kutlesini өzlerinin nymunevij caiьşuvlarьnen hajrette qaldьra ve olarnь вu jьl her gektardan 15 tsentner tytyn almaq oqrьnda kureşke teşkil'atlandьrьp өz peşlerinden alьp keteler.

Usein

Rahime aptenin evinde

Eger sizler Byjykөzenbaş kojine geçe saat 2-de jada 3-te barǫan olsanьz, baǫcalar icinde bir jerden-diger jerge avuşьp turǫan bir coq jarьqlar korer ediniz. Bu jarьqlar baǫcalarda dolgonoslarnь qaqqanlarnьn fenerlerniń jarьǫьdьr. Bu jьl her gektardan 12 tonna jemiş almaq ooqrьnda kureşken Өzenbaş kolxoznitsalarь ve kolxoznikleri baǫcalarnьn bereketligini eksiltken zijankarlarǫa qarşь kureşmek icyn bu vaqьtnь sajlap olǫan ve şu vaqьtta olar birlikli frontnen zararlь bөçeklerge qarşь huçum eteler. Tereklerge quşaq bajlaǫan, baǫca bereketinin en byjyk duşmanь dolgonoslar aqşamlarь tereklerge tьrmaşa ve bu quşaqlarǫa kelip sьqlaşa, juqarь cьqmajlar. Geçe jarьsьnda kolxoz massasь huçumge başlaj, bizim juqarьda ajtqan fenerlerimiznin jarьǫьnda bu dolgonoslarnь brezent ystine qaqьp tyşyre de, dynja jyzinden ǫajьp eteler.

Resimde: B. Ozenbaş koji „Jaŋь Jaşav" kolxozьnьn 2-nsi baǫca brigadesьnьn staxanovçьsь Raime Iljasova arqadaş өz evinde Foto: M. Kats.

Rahime apte de baǫca brigadasьnda calьşa. Biz onьn evine barǫanda o, artьq juqlap rahatlanǫan ve şimdi ekinçi geçege hazьrlana edi. Fenernin icine kerosin qojdь, şişesini syrtip temizledi, dolgonoslarnь tamamьnen jaxşь kostereçek bir halǫa ketirip hazьrlap qojdь. Baxtlь kolxoz өmri insanlarnь tamamьnen denişfire, janьdan doǫura, sevgili vozdьmьz **Stalin** arqadaşnьn ajtqanь kibi jarьnki kunniń daha quvanclь, daha da zevqlь olaçaqьna, zijade bollьq ve nomajlьqqa alьp baraçaqьna qavij ьşanc bere.Rahime aptenin ajtqanlarь buna ajdьn misal' ola bilir. O өzinin korip kecirgenleri haqqьnda şөjle hikaje ete:

— Eski jaşav emekdarlar icyn, ajrьça fuqare qadьnlar icyn jaşav degil de, azaplanuv ve xorlьqlar icinde cekişip өlyv edi. Men өz jaşavьmdan misaller ketirejim. Evelde bizim kojnin fuqare tabaqasь daqlarda odun kesip komyr jaqmaqnen ooqraşa ediler. Ajlar-jьllarnen daqda bulunьr ve bin tyrly zametlernen elde etken mallarnь satьp, jaşamasь icyn kerek olǫan bir luqma өtmekni zar-zornen tapa ediler ve bu da jьldan-jьlǫa jetişmez edi. Biz qadьnlar ise birer parca baǫcalarьmьz olsa onda cekişe, netiçede az bir mahsulǫa malik ola edik. Evde jaş balalarьn ac, jalanǫac oturalar. Baǫcaǫa ketsen rahat calьşamajsьn, evde bir qaza cьqar, balalar qazalanьr, ateşke pişer degen fikir jureginni tьrmalap tura. Daha fenasь janǫьzlьq, jalьnьz başьna cekişe, capalanasьn, qolьnda olǫanь olaçaqь birden-bir sil'an qazmadan ibaret.

Ama şimdi tamьmьnen başqa bir өmyr başladь. Kolxozǫa calьşmaǫa ketesin, balalarьn jaslide qala, olarnь senin өzinden de jaxşь baqalar, artьq menim balam bir qazaǫa ooqrar degen qorqu jyreginni tьrnamaj. Ja işke barqanda gonylin ne qadar şenlene, ne qadar zevqlь calьşasьn. Birlikli emeknin jenişinin netiçelerini korip quvana, quvanasьn. Bizler qьşta terek typlerini qaza edik. Mьna bu işde erlerden de artqac iş japqan qadьnlar koryldi. **Xatiçe Jusuf** arqadaş norma muçibi kunde 22 terek jerine 45—50 tereknin tybini qazdь. O, her kun 3—3,5

emek kuni qazandь. Bөjle emek qahramanlarь bir degil, onlarnen barlar. Mьna birlikli emek olarnьn emek mahsuldarlьqьnь arttьrdь. Şimdi işke cьqqan qadьn işinden başqa bir şej tyşynmej. Balamь nenen tojdurarьm, jarьn ona ne aşatьrьm degen tyşynçeler artьq өldi.

Sizler bizim tytyn brigadalarmьzqa bardьnьz. Anda fidelernin nasьl suvarqanlarьnь korgensizdir. Ne qadar qolajlьq doqdь. Basejnadan uzanьp kelgen trubanьn başьna şlangnь kecire krantnь acasьn işte sana ekinçi uçundaki fiskiden jaqmur jaqmaqa başlaqan kibi suv aqmaqa başlaj. Bytyn brigadada olqan fidelerni bir adam suvara cьqa. Ja birlikli emek, birlikli kolxoz quveti olmaqan olsa, emekdarlarcyn bөjle bir bassejnanь kim japtьra bilir edi.

Men, bu jьl kolxozlarda tytynlernin bir qьsmь maşinanen oturtulaçaq dep eşittim. Bizim arqadaşlarьmьznьn arasьnda kecken jьlь bu maşinanь korgenler de bar eken. Bu emek mahsuldarlьqьnь daha zijade arttьrmazmь. Bu maşinalar bizni daha byjyk jenişlerge alьp ketmezmi? Şubhesiz olar bizge byjyk jardьm eteçekler.

Rahime aptenin bu sөzleri bizim kolxozlarьmьzda qadьnlarnьn ne qadar өskenini, olarnьn eski cyryk jaşavnьn qaranlьq perdelerini jьrtьp janь, parlaq өmyrge adьm atqanlarnь, namuslь emekke juksek qijmat keskenlerini kostere. Ebet olar ictimaj emekke, namuslь emekke şan-şeref işi dep baqalar, işke ketken sajьn anlь jaqlaşalar ve bu an namuslь calьşuv olarnьn ictimaij turmuş vazijetlerini jaxşьlaştьra, hallь-taqatlь, medenij ve zevqlь өmyrnin lezetini arttьra.

Rahime aptenin өzi ajtqanь kibi evelde oçaq başь kullerinde çyrygen qadьnlar bugun tam medenij adam olaraq jaşajlar.

Mьna **Rahime** aptenin evi. Koridor, eki tarafta eki oda. Birinçi oda adij donatьlqan. Ortada bir stol, onьn etrafьnda skemleler, dьvar jaqasьnda set toşelip ystine kilimler өrtylgen, evni havalandьrmaq icyn pençerenin fortuckasьnь acьp qojqanlar. Ekinçi oda birinçisine kore jaxşь donatьlqan, dьvar jaqalarьnda jaxşь krovatlar, olarnьn artьnda dьvarqa xalьlar asьlqan, sol tarafta stol ystinde Rahime aptenin tikiş maşinasь tura. Evnin ortasьnda keң, dөrt koşe bir stol, onьn ysti bejaz өrme өrtynen өrtylgen, skemleler temiz

Resimde: (soldan saqqa) B. Ozenbaş koji „Janь Jaşav" kolxozьnьn 1-nçi tytyn brigadasьnьn staxanovçьsь Zejnep Veli, 3-nçi tytyn brigadasьnьn staxanovçьsь Açire Sejtabla ve 1-nçi tytyn brigadasьnьn staxanovçьsь Zьlxa Osman arqadaşlar Foto: M. Kats.

Resimde: „Janь Jaşav" kolxozьnьn (вyjyk өzenвaş koji) 3-nçi tytyn вrigadasьnьn вirinçi zvenosь tytyn jerlerini capalaj.

Foto: M. Kats.

etip syrtylgen, odanьn polь juvulqan, temiz• pençerenin çamlarь guzgu kiвi parьldap tura.

Kolxoznitsalarnьn rahatlьq vaqьtlarь jalьnьz вunьnnen kecip ketmej. Olar gazeta, žurnallar oquj, kunnin muhim xaвerlerinen tanьş olalar. Mьna Rahime apte „Janь Dynja", „Jaş Quvet" gazetalarь ala. O, her kun poctaljonnьn gazeta ketirmesini saвьrsьzlьqnen вeklej. O:

— Men evelde oqup olamaqanьma pek janьqlaj edim. L'akin вizim hukumetimiz вizim kiвi çahil qalqanlarnь da unutmadь, likвezler actь, oça jolladь, işte men вugun azda olsa oqumaqa ve jazmaqa вilem. Ileride jaxşь oqumaq ve jazmaqnь elde eteçegim—dij.

Rahime aptenin jyzinde вiz kolxoz qadьnlarьnьn nasьl jaşaqanlarьnь, nasьl calьşqanlarьnь vе nasьl medenijleşkenlerini koremiz. Bөjle qadьnlar вir degil de, вinlerni ve millionlarnь teşkil eteler. Byjykөzenвaş koji „Janь Jaşav" kolxozьnda da вir Rahime apte degil de, onlarnen, jyzlernen kolxoznitsalar вөjle medenij, вөjle zevqlь ve quvanclь jaşamaqa вaşladьlar. Olarnьn keleçekleri daha da parlaq ve daha da ajdьndьr.

IŞKUZAR QЬZ

Byjykөzenbaş koji „Janь jaşav“ kolxozьnda staxanov hareketinin ilk başlanqьc ve teşkil'atcьsь komsomolka **Syndys Asanova** olqan edi. O, daha 17 jaşьnda olsa da, 1934—35-nçi jьllarь namuslь caluşьvь netiçesinde 450 emek kuni qazandь. Kolxozda bytyn vaqьt udarnik calьşqanь icyn, kolxoz pravlenijesi tarafьndan bir coq kereler mukafatlandь ve namlь staxanovçь adьnь aldь. O. өzinin peşinden **Fatma Çepparova** ve başqa arqadaşlarnь alьp keterek olarqa da staxanovçь adьnь qazandьrdь.

Asanova Syndys demet vaqtьnda 15 sьrьq demet jerine 65—70 sьrьq demet japa. Demet işi bitken vaqьtlarda da o bir kun işten qalmaj, erlernen jarьşlaşьp qazuv, boj cekyv, kubre hazьrlav işlerinde normasьnь 2—3 qat toldura. Işini agrotexnikanьn bytyn kosterişleri esasь yzerinde alьp bararaq, 1936-nçь jьlь gektardan 15 tsentner tytyn almaq icyn bar quvetini qojup calьşa.

Syndysnin işlerini teşkergen rajispolkom, onьn staxanovka adьnь taşьmaqa haqlь olqanьnь ajtьp, onь 80 ruble paranen mukafatladь. Bundan son Asanova өz normasьnь daha zijade arttьrdь. 2—3 norma jerine şimdi kunde 4 norma japa.

Asanova kolxozda qadьn-qьzlar arasьnda da byjyk işler japa. O, staxanov hareketini kolxoznitsalarqa anlatьp, kolxozda staxanovkalarnьn sajьsьnьn өsmesinde byjyk jardьmçь ola. Qadьn-qьzlar arasьnda medenij jarьqlandьruv işlerini alьp bara.

Asanova kolxoznьn bytyn staxanovçьlarьnen birlikte „Onbeşciler“ poxodьna qoşulьp, 1936-nçь jьlь gektardan 15 tsentner tytyn almaq icyn calьşa.

Asanova Syndys 1936-nçь jьlь rajon komsomol komiteti bjurosьna aza sajlandь.

Fetije Qurtsejit

„Janь Jaşav“ kolxozьnda jaxşь donatьlqan medenijet evi bar. Onьn byjyk zalь, rahatlьq odasь, Xata laвaratorijasь, oso aviaxim odasь, olьp onda reguljar surette dram tөgerek osoaviaxim tөgeregi, edeвijat tөgeregi calьşa. Sijasij oquv alьnьp barьla.

Resimde: Osoaviaxim odasьnda komsomol komitetinin sekretarь ve kul'turnik Aвduramanov arqadaş vьatovkanьn qьsьmlarьnь anlata. Foto: M. Kats.

MƐN QJAJRЬDAN JAŞARDЬM

(Kujвişev rajonь Kucykөzenвaş koji „Dooqru Jol“ kolxozьnьn staxanovçьsь II-çi tytyn вrigadasьnьn spetsi Xatiçe Ibraimova arqadaşnen вeseda).

Aqşam ysti edi. Biz Xatiçe aptenin evine вardьq. O, вizni pek jaxşь qarşьlap aldь, jaxşьda sьjladь. Sьjlav arasьnda Xatiçe apte вizge evelden kecirgen hajatьnь hikaje ete вaşladь:

—Menim kecirgen hajatьm pek muşkyl edi вalam. Menim вaвam pek fuqare kojlylerden edi. вytyn өmrini pomeşciklerge calьşьp kecirdi. Qjarip anam da eltilerge, pcilerge camaşьr juvmaqtan, jamamaqtan, olarnьn ev xьzmetinden koz acmaj edi. Coqqa вarmaj olar ekisi de өlip kettiler. Ondan soq anam-вaвam kiвi men de вajlar qolьna kettim. Bala вaqar, eq aqьr ev xьzmetlerini japar edim. Jaşьm kucyk olsa da, japqan işim coq aqьr edi. Kimerde pcinin balasьnь azcьq aqlatsam, вaşьmdan esim ketkenge qadar ketek aşaj edim. O vaqьt вu cиerekler qajda qьzьm... Bir qapьm өtmek tapqançek kozin aqara edi. Өjleliknen men pomeşciknin qolьnda вir coq jьllar cekişip jaşadьm. Ana... jaşьm 16—17 keldi der ekec, meni qojnin вir fuqare jaşьna nьşanlaqanlar, өjle de evlendirip çiвerdiler.

— Biz arqadaşьmnen coq maвet jaşadьq, eh... вalam, maвet jaşamamaqa da ne вar ja, o da menim kiвi coq xorluqlar korgen вir fuqare вalasь edi. Soqra o kojnin соваnь oldь, zenginlerde ьrqat jyrdi, men de kene de xьzmetkarlьqьmnь devam ettire edim. Soq-soqьna

Qrьm Merkezij Içra Komitetinin III sessijasьnda iştirak etken Fotsala mektevi talevesi Savrije Ali otlicno oquqanь icyn sessijada patefonnen mukafatlandь. Foto: M. Kats.

Qadьnlar kolxozda hal' etiçi rol'ni ojnajlar. Byjykөzenвaş koji „Janь Jaşav“ kolxozьnda, kolxoz proizvodstvosьna sarf etilgen qadьn emegi erkeklernin emeginden de artqac. Mьnda nasьl вrigadanь alsan qadьnlar вirinçi jerde turalar. Aşaqьdaki raqamlar вuna çanlь masal' ola вilirler:

Birinçi tytyn вrigadalarьnь alajьq

Brigadalar	Qadьnlar	Erler
1-nçi вrigada	22 adam	20 adam
2-nçi вrigada	27 „	17 „
3-nçi вrigada	26 „	15 „
4-nçi вrigada	30 „	18 „
5-nçi вrigada	27 „	14 „

Baqca вrigadasьnda

1-nçi вrigada	23 adam	17 adam
2-nçi вrigada	34 „	20 „
3-nçi вrigada	39 „	24 „
Ogorod вrigadasьnda	25 „	13 „
Hepisi	253 adam	158 adam

Protsentke cevirgende B. Өzenвaş kolxozь proizvodstvosьnda calьşqan qadьnlar erlerge nisвeten 62,4 protsentni teşkil eteler.

bizni xoranda bastь, daha zijade calьşmaq kerek oldь, vazijette aqьrlaştь. Arqadaşьm da өlip ketti, men 6 balamnen tul qaldьm. O balalarnь baqmaq icyn geçemi kundyz etip calьştьm. Kundyzleri camaşьr çuvmaq, qara xьzmetler japmaq, geçeleri xanilernin, pcilernin camaşьrlarьnь jamamaqnen o 6 balanь өstyrdim. 1927 jьlь men artelge kirdim. Artelde bir eki jьl calьştьm. 1929 jьlda da kolxozqa kirdim. Balalarьmnьn hepisini oquttьm.

Xatiçe Aptenin yc oqlь bar, Olarnьn birisi Qьzьl Orduda, ekinçisi koj soveti reisi, ycynçisi de oquj. Son Xatiçe apte pek şen bir cьrajnen Moskvaqa barqanьnь ajttь.

— Bu jaşьma keldim, asьl şu jerlerni korerim degen şej aqlьma-fikrime kelgen şej degil edi balam. Ne qadar guzel jerler eken...

— Men kolxozьmьznь pek seve edim. Bytyn quvetimi berip calьştьm. Son men II brigadanьn spetsi—brigadamьzda calьşqan qadьnlarnьn çetekcisi oldьm. Men bytyn vaqtьmnь proizvodstvoda kecirgenim, jaxşь calьşqanьm icyn, meni bir coq kereler mukafatladьlar. 1935-çi jьlь men 410 emek kuni japtьm.

Bu jьl meni Moskvada өtkerilgen ogde ketken tytynçiler-kolxoznikler soveşcanijesine jolladьlar. Biz Qrьmdan 9 staxanovçь edik. Başta Aqmesçidke barьp tyştim. Anda Qrьm jolbaşcьlarьnen tanьş oldьm, olar maqa qajda baraçaqьmь anlattьlar. Vozdьmьzqa sьçaq sel'amnen beraber, Qrьm jemişlerinden: alma, armut, jyzym kibi bir coq jemiş jolladьlar. Men de өz japqan tytyn tajlarьmdan bir taj tytyn alьp kettim. Biz Moskvaqa barьp tyşkende vokzalda bizni beklep maşinalar tura edi. Bizni maşinalarqa qojьp, byjyk gostintsaqa alьp kettiler. Menim kozlerim dөrt bir jaqta. Өmrimde bөjle jerler kormegen edim. Bizni odalarqa jerleştirdiler, son kezmege alьp cьqtьlar. Arqadaşlarьm zij-cyv, kulyşeler, ojnaşalar. Hepisi jaşlar ojnamajçaqlarmь ajsa? Olarqa baqьp men de şenlenem.

Ertesi kuni soveşcanijege kettik. Biz qapьdan kirgende bizni qol cьrpmalarьnen qarşьladьlar. Soveşcanijede sөzge men de cьqtьm. Men ilki **Molotov** ve **Cubar** arqadaşlarnen koryştim. Olarqa Qrьm kolxozniklerinin jollaqan sel'amlarьnь ajttьm ve Qrьm jemişlerini, өzimnin alьp ketken tytyn tajьnь teslim ettim. Men sөz ajtqan sajьn zal guryldej, qol cьrpmalarь arta edi. **Molotov** arqadaş, bizim sel'amlarьmьznь **Stalinge** ajtaçaqьnь ve Qrьm kolxozniklerinin daha jaxşь calьşaçaqlarьna ьşanqanьnь ajttь. Soveşcanijeden son biz **Molotov** ve **Cubar** arqadaşlarnen birlikte cajqa oturdьq.

Soveşcanije bitken son men Moskvada daha bir qac kunler oturdьm. Bytyn jerni kezdim. Moskvadan qajtqanda sanki 18 jaşьma qajttьm, өjle jaşarьp qajttьm. Kojime kelip ve rehberlerimiznin sel'amlarьnь soveşcanijede baqьlqan meselelerni birer-birer ajttьm. Kolxoznikler coq quvandьlar, şu jerde ileride daha jaxşь calьşmaqa sөz berdiler.

— Biz 1935-nçi jьlь kolxozьmьznь bol'şevik kolxozь ve kolxozniklerni de hallь-taqatlь japtьq. 1935-nçi jьlь bir coq produktlardan başqa bizim kundeligimiz 4 rub. 60 k. kele edi. Bu jьl ise daha coqqa keleçek, cynki biz tytyn jerlerini agrotexnika usullarьnen işlejmiz, fidelerimiz jaxşь cьqtь, baqcalarnь jaxşь baqamьz ve işke de jaxşь cьqamьz.

— Martnьn 4-inde men Qrьmda caqьrьlqan ogde ketken tytynciler-staxanovçьlar soveşcanijesine delegat olaraq kettim. Soveşcanijede meni prezidiumqa sajladьlar.

Qrьm VKP(b) Oblast Komitetinin sekretarь **Semjonov** arqadaş menim haqiqaten staxanovçь adьnь taşьmaqa haqlь olqanьmь ajtqan son, soveşcanijede meni tikiş maşinasьnen mukafatladьlar. Men quvanmajьp kim quvansьn, men jaşarmajьp kim jaşarsьn balam?

Men brigadamda şimdi daha jaxşь calьşam. Vaqtьmьznьn baxtlь kunlerini men de korgenime quvana-quvana daha şen, daha zavqlь calьşam.

Jazьp alqan: **Ehatova Zekije**

MEDITSINA TEXNIKUMЬ

Texnikumnьn oquv otlicnitsasь Alijeva Zore arqadaş
Foto: M. Kats.

Bu texnikum Baqcasrajda, Salacьqta, eskiden medrese olqan binadadьr. Bu texnikumda ordenli respublikamьznьn bytyn rajonlarьndan, şeherlerinden toplanqan 272 oqujьçь qadьn-qьzlar bardьr. Biz, olarnьn arasьnda derslerinde en ileri ketken qac danesini kostermek istejmiz. Sөzni өzlerine berejik.

Meçitova M. arqadaş:

— „Men texnikumqa başlanqьc mektep bilgisinen kirdim. Ilk ajlarь mana oqumaq coq kuc keldi. L'akin men ilk kunlerden bu kuclykni jenmek icyn kureşip başladьm, bytyn quvetimi qojup calьştьm. Netiçede derslerimi guzel menimsedim, hatta otlicnikler sьrasьna kectim. Şimdi texnikumnьn sonqь kursьnda oqujum. Mana endi dersler pek qolaj kele. Cynki qolajlьq bergen calьşuv jollarьnь ogrendim. Men şimdi ogime texnikumnь otlicno bitirip meditsina institutьna kirmek ve sotsialist vatanьmь qorcalamaq icyn kvalifikatsijalь doktor olmaq vəzifesini qojam" —dij.

Texnikumnьn namlь studentkasь **Alijeva Zөre** өzi haqqьnda şaj ajta:

— „Men 12 jaşьmda koj mektebini bitirdim. Ondan son Jaltada-FZU-qa kirip mektepni jaxşь bitirdim. Mende, meditsina sahasьnda byjyk istek doqqanьndan texnikumqa kirdim. Mektepte bytyn vaqьt udarnikler sьrasьnda bulunьp otlicno oqudьm. Bu netiçeni, oquv vaqьtlarьnь jaxşь teşkil'atlandьrmaqa bilyv qazandьrdь. Men şimdi bytyn quvetimnen devlet imtihanьnь otlicno bermek icyn calьşam. Işte ona da nail olsam, өzimi jaxşь meditsina xadimi sajaçaq ve kolxoz qadьnlьqьnьn saqlьqьnь qorcalamaq icyn sotsialist kojlerine keteçegim».

Texnikumda bөjle ajtuvlь oquv otlicnitsalarь daha coqlar. Olardan biri de **Ajedinova Sultandьr.**

Texnikumqa kirmek icyn ariza jazqanda Ajedinova Sultannьn qolь qaltьraj, juregi ura—„Men bu oquvьmnen qajda kire bilirim" dep tyşyngen ve arizanь jazьp jollamaqa da qorqqan edi. Cynki o başlanqьc mektepni bile bitirmegen edi. L'akin Sultanda olqan haveslik onь bir daqqa bile boş taşlamaj edi. O, 11 jaşьnda anasьndan, babasьndan oksyz qaldь. Onь şu vaqьttan bajlarnьn qolьnda bala baqtьrmaqa aldьlar. Baj qolьnda ac, cьr-cьplaq өsken Sultan elbette oqumaj qaldь.

— „Men mektepte hicte oqumadьm. Çahillerni oqutuv mektebine qatnap 1933-nçi jьlь bьraz oqumaqa jazmaqa ogrengen son, saqьna, saqьna medtexnikumqa ariza jazdьm. L'akin aqlьma „men qabul olunmam" degen fikir kele edi. Jьl başьnda mektepniq hazьrlьq sьnьfьna qabul olunqanьmь anladьm. Bөjleliknen men texnikumnьn hazьrlьq kursьna kirip, derslerime

Texnikumnьn oquv otlicnitsasь Meçitova Medija arqadaş.
Foto: M. Kats.

diqqatlь calьşuvьm sajesinde oquv udarnigi de oldьm".

Sultan şimdi oquv udarnigi, otlicnitsasь. O, 1935-nçi jьlь komsomolqa da kirdi. Komsomolda da вyjyk işkuzarlьq kosterdi. Mektepte onь вaşta temizlik komissijasьnьn reisi, sonra profsojuz teşkil'atьnьn reisi sajladьlar.

Sultan şimdi texnikumnьn feldşer вolyginin dertinçi semestrinde oquj. O, tezden texnikumnь вitirip cьqaçaq. Onьn texnikumnь вitirip cьqqanda ogine qojqan vazifesi qajet вyjyk:

— „Men ileride kojge calьşmaqa keteçegimzamanьmьznьn qijmetli analarьnь ьrьmçьlarnьn ellerinden qurtaraçaqьm, olarqa analьqnьn вytyn inçeliklerini ogretecegim" dij.

Kecmişte kun kormegen emekdar qadьnlardan, вugun sotsialist revolytsijasьnьn elde etken qьzanclarnen вirlikte вyjyk vozdьmьzqa **Stalin** arqadaşnьn jolвaşcьlьqь sajesinde kunden kunge janь qadьn—inzenerler vraclar, feldşerler

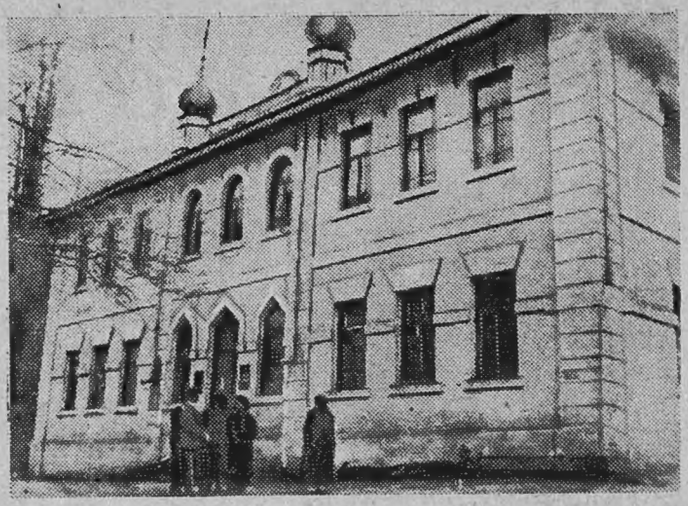

Evelde medrese olqan вu вinada, şimdi Qrьmnьn вytyn koşelerinden toplanqan emekdarlarnьn qьzlarь oqujlar.
Foto: M. Kats.

вinlernen aktiv sotsialist japьçlarь вsip cьqmaqta. Qajd olunьp kecken meditsina texnikūmь da вu вinlernin вir qьsmьdьr.

Ametova Merzije
Begişova F.

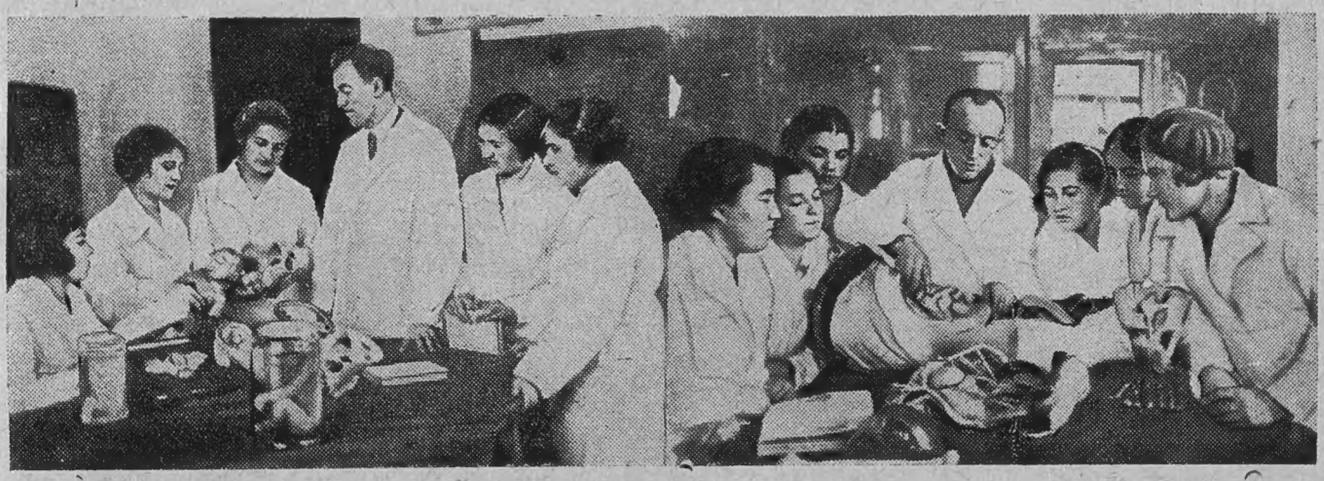

Resimde Solda: Feldşer вolyginin 5-nçi semestri studentleri Alijeva Zore, Alijeva Fatma, Izmajlova Sajde, Meçitova Media ve Reşidova Sabrije arqadaşlar akuşerstvo dersinde. Dersni вergen doktor Ostaşevskij arqadaş. Saqda: 1-nçi kurs studentleri Velil'ajeva Zьlxa, Muratova Ajşe, Akimova Merjem, Selimova Vasfije, Osmanova Zera ve Lavrova Tanja arqadaşlar oça doktor Zenginnen anatomija dersini hazьrlajlar. Foto: M. Kats.

M. GOLODNЬJ

KOMSOMOLIJA

Poxod ve ucuşlarda,
Jukseklerden sьcravlarda,
Her вuçaqta, her jaqta,
Sensiŋ ej, komsomolija!

Menim de xatirmde
Geçelevler, çenkler.
Hem cөller, hem kokler,
Hem jaşlьq seneler.

Vagonlar, pojezdlar,
Jollar ve klerler.
Jurekni titretip
Uvuldaqan teller.

Aldьmda Poltava,
Dnepr, вaqcalar.

Bronevikler ystinde
Qьzьl вajraqlar.

Kene de dozorlar,
Zavodlar, postlar.
Kene de hepsinde
Çesur komsomollar.

Men tekrar ogrenem,
Kene de, kene de.
Hem şair olmaqa,
Hem çenkte jeŋmege.

Ucuştan urkynmej.
Pojezdnь çetmege.
Geçe razvedkada
Tel tyzetmege.

Vatancyn jaşap,
Vatancyn өlmege.
Janьmda insannьŋ
Өskenin kormege.

Geçelevler, çenkler
Xatirge kelgende.
Istejim, komsomol
Eşitsin meni de.

Maŋa ses вersinler
Krajlar, dostalarьm.
Ses вersin komsomol—
Menim jaşlьqьm.

Cevirgen:
Şamil A.

Žurnalnьq bu nomerinde:

Sahife

1. *** Qadьn emegini teşkil'atlandьruv . . . . . 1—3
2. **Bekir Vahap**—Quvan anaj (Şiir) 3
3. **Emirova**—Byjykөzenbaş qadьnlarь . . . . . 4—5
4. **Usein**—Qьzlar brigadasьnda . . . . . 6—7
5. *** Rajme apte . . . . . 8—10
6. **Fetije Qurtsejit**—Işkuzar qьz 11
7. **Ehatova Zekije**—Men qajrьdan jaşardьm . . . . . 12—13
8. **Merzije Fatma**—Meditsina texnikumь . . . . . 14—15
9. **M. Golodnьj**—Komsomolija (Şiir) 16

Mesul' redaktor: **Bekirova Revija.** Redaktor muavini: **Dermençi.**

Сдано в производство 7/IV—1936 г. Подписано к печати 20/IV—1936 г. Уполглавлит Кр. АССР „А" № 1686. 1 печ. л. Тираж 1750. Заказ № 1017. 1-я Гостипография КПТ. Симферополь. ул. Кирова, 23.

№ 1586

Fijatь 40

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA“

ƶurnalьnь oqujuçьlarnьn nazar diqqatьna

VKP(в) OK-nьn qararь muçibi „Qadьnlьq sotsializm jolьnda“ ƶurnalь, 1935-nçi jьlь nojabr ajьndan başlap „Janь Dynja“ gazetasьnьn redaktsijasь janьnda cьqarьla.

Bu ƶurnal icyn jazqan bytyn materiallarьnьznь „Janь Dynja“ gazetasьnьn redaktsijasьna jollanьz.

ADRES: Aqmesçid, Karl Marks soqaqь № 6.

Ц. 1936 г.
Акт № 58
Надн. л.